

Joapik Peter van Huunse op de zilveren brulleft van den dommenei van Randik - J.J. Cremer.

De predikant van Randik¹ vierde met zijn beminde gade in Oogstmaand des jaars 18.. de zilveren bruiloft. Reeds vroeg in den morgen wapperden de vlaggen van het pastorie-gebouw, en na een hartelijke ontvangst van betrekkingen of vrienden, die van elders waren gekomen, reden de feestvierende echtelieden met hunne gasten naar den zoogenaamden “Berg”.²

Dáár, in de schoone natuur, en later aan den sierlijk getooiden disch, genoot men een gepaste vreugde, en menig hartelijk dichtstuk, of feestlied met accompagnement van een goed orkest, verhoogd& de blijde stemming van den dag.

Het zal zoo omtrent negen uren in den avond zijn geweest, dat een man³ in een blauw linnen kiel, met een pijpje in den mond. de versierde feestzaal binnenstapte, doch aldra door een der tafelbedienden met de woorden “Hola vrindje, je hoort hier niet,” werd tegengehouden. De man in den kiel liet zich echter niet afschrikken, maar zag, na zich uit de handen van den knecht te hebben losgewerkt, verbluft over de tafel, die met fijne vruchten, taarten, noga's en prachtige bloemen was bedekt, en gaf eindelijk zijn hart lucht in de volgende woorden, die echter van tijd tot tijd door een ceremoniemeester werden afgebroken.

De Boer.

“Wel zien lêven, wat 'en toafel,
Wat 'en glans. en wat 'en pracht!
Toarten, blommer, kallebassen;
En van 't glaswerk wat 'en vracht!
'k Docht - met riestebrij en stokvisch
Doen ze 't zeker. Moar zóó'n swiet!
Jong, d'as oarigheid. En licht! mins,
'k Zag 'et zóó z'n lêven niet.

Hij wrijft zich vergenoegd de handen.

De Ceremoniemeester.

Ho! wat mot je?

De Boer.

Mot je....! Och heerschap,
'k Bid oe kiek moar niet zoo kwoad;

¹ Randwijk.

² Bergrand bij Wageningen met uitzicht op de Rijn en de Betuwe.

³ In 1853 droeg Cremer, verkleed als een boer, dit oorspronkelijke feestgedicht voor bij het 25-jarig huwelijksfeest van Louis Boot en zijn vrouw. Louis Boot, neef van Cremer was dominee te Randwijk.

'k Zeg oe ummers, da'k van Randik
Bin gekommen. - Woar't op stoat...?
Is de dommenei te sprêken?
Is ie hier niet? . . .

De Ceremoniemeester.

.. .. Maar je bent.

De Boer.

Krek woar 'k wêzen mot. Doar zit ie:
En zien vrouw almee present.

Tot den zijnen bruidegom.

Nou, 'k zie blied da'k oe mag treffen,
Went, op 't feest da'j viert vandoag,
Mo'k oe zeggen....

De Ceremoniemeester.

Kom, vertrek je. . . . ?

De Boer.

Hier hei'j 't antwoord op de vraag!

Hij neemt plaats.

Heur' ie, 'k wil den dom'nei sprêken;
En, 't is hier niet kwoad, vandoen:
Voorts da'k graag noa 't lange lopen
Rust, dát vat oe ouwe schoen!

Met verheffing.

Weetje, 'k woon in Huunse, vrinden,
Moar 't belang van vrouw en kiend
Dringt mien noar 'en andre hofstee,
Woar - goed warkend - wordt verdiend,
En, umdat zich krek ien Randik
'En okkoazie prezentiert....

Tot den Ceremoniemeester.

Moar da's nog geheim; begriep ie....
Kom, 'en slukske, a'j 't permetiert.

Hij neemt een ingeschonken glas Champagne.

Afgestamde groote gloazen!
Moar toch geet er weinig in,
Doar zou Tijs veur geen drie centen
Kloare, mee te vrêjen zin.

Drinkend.

Wa's dat? - Bier? - Nou he'k alêvel!
En zoo wit as brandewien;
En zoo zuut. - Loa'k nog ens pruuven.
- 't vliegt mien in de neus!

Misschien

Zu'j wel vroagen: Moar wat wil ie?
Nou geduld, 'k begin opstond,
Erst mok van dat ding _en stukske....

Neemt een stuk taart.

Dat smikt zuut in mienen mond.
Nou dan, toen 'k van mergen oankwam
Um oe over mien persoon
Is te sprêken - Joapik Peter
Heit ik; en ie weet woar 'k woon
Toen begost ik roar te kieken,
'k Heurde da'j met huut en hoar
Noar den Berg woart. Niet te voet mins!
Moar mit, allerlei gevoar.
In de Roskam was 't 'n lêven
En 'en wonderlijk getier,
'k heurde: 't was oe zulfre brulleft,
En ik zei: "Dat treft geen spier.
"k Wou den dommenei te woord stoan
"Over 't lêven hier ien't darp;

"Vroagen of er rust en vree is,
"Of - je weet wel - messen scharp?
'k Wou'...." - Moar hola, luustren most ik
Noar den oorzaak van 't getier.
Nou - ge weet 'et - 't is ien 't drukste
Van den groanoogst. Ieder man
'k Sprêk natuurlik van den bouwstand
Warkt al wat ie warken kan.
Toch te Randik was 't besloten
Um den dom'nei en de vrouw
Ien 'et schoftuur te begroeten
Met 'en dichtstuk op den trouw.
En, ze kommen soam. - Moar minsen!
Of ze ook gek te kieken stoan:
Vort was dom'nei, en de groeting
Had veur niks den tocht gedoan.
Dom geprakkezierd - zoo mein ie
Had het volk dan niet gezien
Dat er veul gevoar ien 't darp was?
Wis! Moar 't kwiem uut stad. Misschien
Potverteerink.
Hoe 't mocht wêzen,
Ongetroost mocht ieder weer
Noar zien wark. En veur den dichter
Was 't ook spietig, meer as meer.
Toen....
Neen, wacht 'k mot erst nog êfkes
Pruuven van dat oarig bier,

Tot een nabijzittende dame.

Oe gezondheid juffer, 'k wuns oe
Al z'n lêven zooveul vier.

Na te hebben gedronken, tot den Ceremoniemeester.

Wat! wát zeg ie, snorrig heerschap,
Nuum ie mien doárum astant?
Iemand wunsen!!

Met verheffing.

Juffer, 'k wuns oe

Oók: 'en man met veul verstand!

Ceremoniemeester.

Maar die praatjes, vrindschap.."

Boer.

Vrindschap?

Krek! 'k Bin net woar 'k wezen wou:

Bij de groote dilberoasie

Wat er toen gebeuren zou.

Kiek, doar ha'jt: "Wel Joapik," zei der

Eén, gij hebt vandoag den tied."

"Joapik gij bint zoo welsprekend,"

Zei en oar', Ik kon 'em niet.

"Joapik gij most mien verplichten!"

Riep den dichter: A'j toch goat

"Noar den Berg -welzeker mo'j 'et!

"Brenge er dan mien wuns op moat."

Prakkezieren lang? Neen minsen,

Zoo'n pestuur bin ikke niet,

A'j van Huunse al kumt, dan loop ie

Mekklik nog 'en uurke wied.

"Allo, hier met 't veers! Ik breng 'et,

En ik lês 'et. Net zoo goed

As 'en meister, zei ik. Toen was 't

Henjes geven. Wês gegroet!

Zie, zóó goeng 'et. En 't gedichtstuk?

Haalt een papier te voorschijn.

't Is present, 't pampier goed zwoar;

Evel 't was alleen geschreven

Veur 'et zulfren exemploar.

Zouwen ook die gasten êfkes

- Krek as Noach 't liet bestoan
Toen ie grond begos te vuulen
Poar oan poar, den arke uut goan?

Ceremoniemeester.

't Is niet noodig vrindje. Gasten
Loopen nooit heel graag wat mis.

Boer.

Krek! En da's van jou nou 't erste
Woord dat heel verstandig is.

't Gedicht inziende.

Albeneur dan, 't Moat kan meedoen,
En gemeind is 't zeker goed.
Heur dus minsen wat z'in Randik,
Veur oe hadden in 't gemoed.

Hij bezielt het papier.

Wacht - ik kan 't et hoast niet lêzen,
“Wuns,” dat steet er boven oan:
“Op het vief en twintig trouwfeist.”
Da's d'r uut, nou zal 't wel goan!
Hier, 't begin. - Is dat 'en Emme
Of 'en Emme met 'en vlarck?
Ha'k de kniepbril van mien Griet moar,
'k Zou 't wel zien, 't is deksels wark!
't Is 'en M, nou zie'k 'et kloarlik
Joa:
“Met eerbied.”
Is 't begin,
Loa'k nog êfkes prakkezieren,
Gleuf me, 'k zal d'r zóó wel zin.

Lezend

“Met eerbied kommen wij,
“O dommenei!

“Oe wunsen met oe vrouw doarbij
“Dat gilluu lang nog in de rij
“Der minsen lêven zult as wij!”

Sprekend

Da's tot hiertoe, maar nou wiejer;
Wacht nog êfkes as'toeblijf,
Die verdrêjde groote letters,
Da's 'en spul, da's mien 'en grief.

Lezend

“Ge bint nou al zoo lang getrouwd,
“En 't het oe nog geen dag berouwd,
“Lêft lang, nooit bang,
“Dat is mien zang,
“Lêft lang!”

Sprekend

Wel verdekseld, al die cijfers
Dansen mien al veur 't gezicht,
Êvel wi'k toch verder lêzen
Wat in moat hier is gedicht.

Lezend

“Hei'j oe werk al lang verricht,
“En ons Zundags vroom gesticht,
“Doe het dan nog ens zoo lang,
“t Prêken velle oe nooit te bang,
“Lêf lang,
“Dat is mien drang!
“Lêf lang,
“Dat is mien zang!
“Lêf lang,
“Lêf lang!”

Sprekend

Da's onneuzel en te kwistig,

Veuls te dukkels! Ens lêf lang
Was voldoende. Ik gleuf alêvel
Dat z'et nuumen dichterdrang.

Nou de rest nog. - 't Is te kleinschrift,
Anders zou 't wel bêter goan,
Albeneur, nog moar 'en endje
En dan is 't veurgoed gedoan:

Lezend.

“Met eerbied scheiden wij,
O dommenei!
“En wunsen oe met vrouw daarbij,
“Dat gilluu lang nog in de rij
“Der minsen lêven zult als wij,
“Van smerten vrij,
“En altied blij,
“En 't vieftigjoarig bruudsgetij,
“Oe soam in Randiks pastorij,
“Met al de vrinden ook doarbij
“Zal veinden, dankend, zij aan zij.
“Lêft lang,
“Dat is mien drang!
“Lêft lang,
“Dat is mien zang!
“Lêft lang!
“Lêft lang!"

Sprekend en diep ademhalend.

Da's gezêgend! - Al die IJen
'k Docht dat doar geen eind oan kwiem.
Moar, ge mot 't toch bekennen
't Is toezoers niet kwoad van riem.
Êvel 't zou mien wuns niet wêzen, Zóó kan 't op de wêreld niet;
Toezoers blij, en vrij van smerten!
't Is zoo'n wuns van d' ouwen tied.
'k Wil er dan een woord nog bijdoen,

Tot den Ceremoniemeester:

As 't astant is, zeg 'et moar,
Rinse wien wi'k êvel schenken,
Went ik hou van helder kloar.
Nou dan, 'k wil oe wunsen dom'nei,
Wat 'en mins vast hebben kan,
Joa de vrouw ook - och de vrouwen
Zijn duk méér mans as de man!

Wês tevrêje! Kiek gedurig
Noar de bluumpkes op oe pad;
- Of ze mooi of minder mooi zin,
Dichtebij is 't altied wat.
Niet veul joagen noar de verte,
't Is zoo mooi niet as 't er liekt,
'k Weet dat wie te hard wil joagen
't Erst vermuujd, al gauw bezwiekt.
WEL VEURUUT, MOAR, LÊFT IEN 'T HEDEN!
Da's mien wuns.
En nou voor mien:
Wi'j mien óók ien 't Bêtuwsch derpken
Met oe mee gelukkig zien?
Kiek dan - 'k vroag geen wei of hofstee,
'k Wil geen land in hooi of bouw,
'k Wil allinnig moar de vrindschap,
Zoo van jou as van je vrouw."

Aug. 1854